

آشنایی با سیستم‌های مدیریت یادگیری نرم افزارها

کلاس درس
یادگیری و مدیریت

سونسن بالفی زاده
دانشجوی دکتری تکنولوژی آموزشی

اشاره

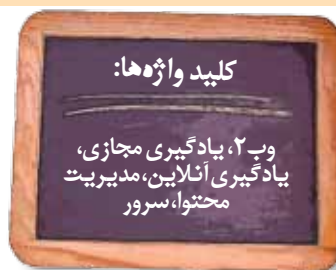
اشاره

پیشرفت فناوری‌های دیجیتالی در سال‌های اخیر موجب پدیدار شدن ابزارهای متعددی شده است که تأثیر چشمگیری در فرایند یادگیری - یاددهی داشته‌اند. یکی از سیستم‌های دیجیتالی که استفاده از آن به‌طور روزافزونی در محیط‌های آموزشی در بسیاری از دانشگاه‌ها و مدارس در سراسر جهان متداول شده است، سیستم مدیریت یادگیری است. در این مقاله، ضمن معرفی این سیستم‌ها و انواع آن‌ها، چگونگی استفاده از آن‌ها را در کلاس درس بررسی خواهیم کرد.

که گاهی با واژگان متفاوت دیگری همچون محیط‌های یادگیری مجازی^۱، یادگیری آنلاین^۱، پورتال^۲، مدیریت محتوا و غیره خوانده می‌شوند؛ از جمله ابزارهایی هستند که از سیستم وب^۲ بهره می‌برند. (در این مقاله از واژه سیستم‌های مدیریت یادگیری استفاده می‌شود). در واقع سیستم‌های مدیریت یادگیری نرم‌افزارهایی هستند که اجرای آن‌ها به سرور^۳ و اینترنت نیاز دارد. بسیاری از آموزشگران و فراگیرندگان گمان می‌کنند که سیستم‌های مدیریت یادگیری تنها برای یادگیری‌های آنلاین یا آموزش از راه دور طراحی شده‌اند که این باور نادرست است. در واقع استفاده از این قبیل سیستم‌ها در کلاس‌های معمول به عنوان یک ابزار کمک آموزشی رو به افزایش است. از طریق سیستم‌های مدیریت یادگیری می‌توان مواد آموزشی اعم از متن، تصویر، ویدیو و صوت را در هر زمان و مکان دریافت (دانلود^۴) و ذخیره کرد. فراگیرندگان می‌توانند تکالیف درسی خود را به راحتی برای معلمان ارسال و بازخورد آن را دریافت کنند. این سیستم‌ها همچنین ابزارهایی را

ویژگی‌های خاص خود را دارد، اما تفاوت عمده‌ای بین تکنولوژی‌های پیشین و ابزارهای وب^۲ وجود دارد. فناوری‌های قدیمی تر اعم از رادیو و تلویزیون آموزشی، ویدیو، رسانه‌های صوتی^۵ و نرم افزارهای آموزشی تنها می‌توانستند با فراگیرندگان و معلمان ارتباط یک طرفه برقرار کنند، در حالیکه ابزارهای وب^۲ می‌توانند به‌طور همزمان و یا غیرهمزمان با کاربران ارتباط گروهی برقرار کنند. با استفاده از این فناوری کاربران می‌توانند اطلاعات را رد و بدل کنند. فناوری‌های وب^۱ مانند وب سایت یا وبلاگ طوری طراحی شده‌اند که نه تنها امکان ارتباط گروهی را به کاربران نمی‌دهند، بلکه کاربران قادر به تغییر محتوای آن‌ها هم نیستند یا اگر هم بتوانند، این تغییرات بسیار محدودند، در حالی که ابزارهایی که با فنساری وب^۲ طراحی شده‌اند، به همه کاربران امکان می‌دهند تا در محتوای ارائه شده تغییر ایجاد کنند؛ مانند ویکی پدیا^۶. از این رو، ویژگی‌های فناوری وب^۲ در مقایسه با فناوری‌های قدیمی تر بسیار متفاوت است.

سیستم‌های مدیریت یادگیری^۹

توسعه فناوری ظهور واژه‌ها و مفاهیم نوین در همه عرصه‌های علمی از جمله آموزش را به همراه داشته است و با پیشرفت فناوری‌های دیجیتالی مفاهیمی همچون یادگیری الکترونیکی^۱، سیستم‌های یادگیری الکترونیکی^۲ و حتی اخیراً با کاربرد ربات‌ها در کلاس درس، مفهوم یادگیری رباتی^۳، پدیدار شده است. بهره‌گیری از انواع فناوری و رسانه در آموزش موضوع جدیدی نیست. در طول تاریخ، محققان و مربیان برای سهولت فرایند یاددهی - یادگیری از انواع رسانه استفاده کرده‌اند. برای مثال، نتایج بسیاری از پژوهش‌ها نشان داده است که استفاده از تصاویر و رنگ کمک می‌کند تا دانش آموزان مطالب انتزاعی را بهتر درک کنند. فناوری در کلاس درس همچنین می‌تواند فعالیت‌های گروهی را آسان‌تر کند. هر یک از ابزارهای آموزشی

در اختیار معلمان و فراگیرندگان قرار می‌دهد تا به طور همزمان یا غیر همزمان با یکدیگر بحث و گفت‌وگو کنند. در واقع، با کمک این سیستم‌ها معلمان می‌توانند در هر زمان و مکان به فراگیرندگان دسترسی داشته باشند.

سیستم‌های مدیریت یادگیری و شیوه‌های فعال تدریس

روش‌های فعال تدریس دانش‌آموزان را به جای مصرف اطلاعات، به تولید آن‌ها (چه به صورت فردی چه به طور گروهی) ترغیب می‌کند. اما اجرای این شیوه‌ها در کلاس درس معمولاً مشکلاتی در پی دارد.

هنگامی که معلم یکی از روش‌های فعال تدریس مثلاً روش بحث و گفت‌وگو یا یادگیری گروهی را اجرا می‌کند، دانش‌آموزان به علت ناآشنایی با علاقه‌ها، اخلاق و نظرات یکدیگر، بیشتر جنگ و جدال می‌کنند تا همکاری. غالباً معلمان در اجرای روش‌های فعال تدریس از کمبود وقت شکایت می‌کنند؛ به خصوص اگر تعداد دانش‌آموزان کلاس زیاد باشد این مشکل بیشتر می‌شود. در واقع، قبل از اجرای روش‌های فعال تدریس، معلم باید حداقل دو تا سه ماه محیط کلاس را آماده کند؛ اما صرف وقت برای ایجاد صمیمیت و شناخت از یکدیگر، موجب باز ماندن از آموزش مطالب درسی می‌شود. به همین خاطر، اغلب معلمان عنوان می‌کنند که استفاده از روش‌های فعال تدریس موجب عقب ماندن

دانش‌آموزان از مطالب کتاب درسی می‌شود.

سیستم‌های مدیریت یادگیری فرصت‌هایی را در اختیار معلم و فراگیرندگان قرار می‌دهند تا در محیط مجازی، در هر زمان و مکان، با یکدیگر گفت‌وگو کنند. از این طریق، نه تنها می‌توان آموزش‌هایی در سطوح پایین یادگیری ارائه داد، بلکه دانش‌آموزان و معلمان می‌توانند در فضای مجازی با نظرات و علاقه‌های یکدیگر آشنا شوند. این نوع ارتباط می‌تواند نوعی حس همدلی و صمیمیت بین دانش‌آموزان و معلم ایجاد کند. در واقع، این قبیل ارتباطات می‌تواند از بروز حس غریبی در بین دانش‌آموزان و معلمان تا حد زیادی بکاهد و بستر ساز پرورش تفکر خلاق و نقادی در کلاس درس شود. به طور کلی، سیستم‌های مدیریت یادگیری می‌توانند معلمان

پی‌نوشت.....

1. e-learning
2. e-learning systems
3. robot learning
4. web2
5. video
6. audio
7. web 1
8. wikipedia
9. learning management systems
10. virtual learning environment
11. online learning
12. portal
13. server

هنگامی که شما از اینترنت استفاده می‌کنید، در واقع نقش سرویس گیرنده را ایفا می‌کنید و رایانه‌ای که از آن سوی شبکه به شما خدمات رسانی می‌کند سرویس دهنده و یا همان سرور نام دارد. به طور کلی، نرم‌افزارهایی که اجرای آن‌ها به اینترنت وابسته است، نیازمند سرور یا رایانه‌ای ویژه است که در اجرای نرم‌افزارها به کاربران خدمت رسانی کند.

را یاری کنند تا بخشی از آموزش را در محیط مجازی ارائه دهند و در اوقات کلاس روی سطوح بالای یادگیری مانند تجزیه و تحلیل و ارزشیابی تمرکز کنند.

جمع‌بندی

از آن‌جا که سیستم‌های مدیریت یادگیری برای غنی‌سازی محیط آموزش فرصت‌های بسیاری در اختیار آموزشگران قرار می‌دهند، امروزه تعداد و تنوع آن‌ها رو به افزایش است. مودل^{۱۵}، بلک‌بورد^{۱۶} و وب سی تی^{۱۷} نمونه‌های آن‌ها هستند.

در شماره‌های آینده ابزارهایی که این سیستم‌ها در اختیار آموزشگران و فراگیرندگان قرار می‌دهند و همچنین ملاک‌های کلی را که مؤسسات آموزشی قبل از تهیه آن‌ها باید در نظرگیرند، معرفی و تشریح خواهیم کرد.

منابع

1. Dohen, N.(2009). Web2: inherent tensions and evident challenges for education. Computer Supported Collaborative Learning, 4, 343-363.
2. Hamuy, E. &Galaz, M. (2010). Information versus communication in course management system participation. Computer & Education. 54, 169-177.